

GRAU EN INFERMERIA

28322 - INFERMERIA GERONTOLÒGICA

Informació general

- Tipus d'assignatura : Obligatòria
- Coordinador : Carme Rosell Moreno
- Curs: Tercer
- Trimestre: Segon
- Crèdits: 4
- Professorat:
  - Carme Rosell Moreno <crorell@tecnocampus.cat>
  - Carolina Chabrera Sanz <cchabrera@tecnocampus.cat>
  - Griselda Manzano Monfort <gmanzano@tecnocampus.cat>
  - Mateu Cabré Roure <mcabre@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català
- Castellà

Competències que es treballen

Bàsica

- CB5_ Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- CB1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements d'una àrea d'estudi que tingui la base en l'educació general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- CB3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir o interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- CE13_ Aplicar el procés d'infermeria per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i la seguretat a les persones ateses
- CE14_ Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria
- CE15_ Dirigir, avaluar i fer les cures integrals d'infermeria, a l'individu, la família i la comunitat
- CE21_ Conèixer els problemes de salut més freqüents en les persones grans. Seleccionar les intervencions cuidadores adreçades a tractar o a prevenir els problemes de salut i la seva adaptació a la vida diària mitjançant recursos de proximitat i suport a la persona anciana
- CE20_ Comprendre els canvis associats al procés d'envelliment i de la seva repercussió en la salut. Identificar les modificacions estructurals, funcionals, psicològiques i de formes de vida associades al procés d'envellir

General

- CG3_Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria
- CG4_Comprendre el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural
- CG6_Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els medis disponibles
- CG9_Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, recolzant el manteniment de comportaments preventius i terapèutics
- CG11_Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i fomentar l'educació per la salut
- CG7_Comprendre sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les seves opinions, creències i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional

Descripció

Les persones tenen un paper actiu, des de la seva autonomia, en com serà el seu procés d'envelliment. La prevenció i el foment d'un envelliment saludable millora la qualitat de vida en les persones quan es trobaran en el període de l'ancianitat.

Tot i això, l'envelliment comporta modificacions en l'organisme de les persones, que, en ocasions poden esdevenir processos patològics i síndromes propis d'aquesta etapa de la vida. Infermeria forma part de l'equip multidisciplinari que proporciona les cures a les persones grans, sent un peça clau en aquets equip d'atenció sanitària.

La de l'Associació Nord-americana d'Infermeres, defineix la infermeria gerontològica com "la professió que abasta la promoció i manteniment de la salut, la prevenció de les malalties i el foment de l'autocura en l'Adult Major dirigits cap a la restauració i abast del seu òptim grau de funcionament físic, psicològic i social, abasta també el control de les malalties i la cura, assegurant la comoditat i dignitat fins a la mort".

Aquesta assignatura ha de proporcionar a l'estudiant els instruments per optimitzar l'atenció a l'envelliment des de la salut a la malaltia.

Resultats d'aprenentatge

RA 2. Seleccionar i realitzar intervencions infermeres des d'un plantejament integral adequades a cada etapa en cada nivell d'atenció de salut.

RA 9. Establir una relació terapèutica empàtica i respectuosa.

RA 18. Identificar els aspectes principals de les cures infermeres que necessiten els adults en situació d'alteració de la salut i dependència funcional

RA 19. Aplicar el procés d'atenció infermer des d'un model de cures integrador i holístic.

RA 26. Conèixer les estratègies de treball en equip així com l'aportació específica infermera.

RA 27. Reconèixer l'evolució del concepte de vellesa des de les perspectives: social, cultural i històrica.

RA 28. Identificar els determinants de salut de la persona gran.

RA 29. Comprendre els canvis inherents al procés d'envellir i la seva relació amb la qualitat de vida i la prevenció.

RA 30. Conèixer les principals síndromes i problemes de salut orgànics i funcionals, de salut mental i socials prevalents en les persones grans.

RA 31. Aplicar el procés infermer, des de plantejaments reflexius, sistèmics i integradors de la pràctica del cuidar.

RA 34. Establir una comunicació eficaç amb les persones, famílies i grups i fomentar l'educació per a la salut.

RA 36. Fomentar estils de vida saludables i l'autocura, recolzant el manteniment de conductes preventives i terapèutiques.

RA 37. Conèixer els recursos d'atenció a les persones grans.

Metodologia de treball

MD 1. Sessions de classes expositives

MD 2. Seminaris

Metodologies docents

MD 3. Treball en grup

MD 10. Simulació

MD 11. Treball autònom

Continguts

1- Presentació assignatura. Procés d'envellir. Envel·liment saludable.

- Determinants d'un envel·liment saludable.
- Enfocament proactiu per la salut i el benestar.
- Les malalties cròniques

Concepte de malaltia crònica.

Aspectes bàsics de les malalties cròniques.

Malalties cròniques més prevalents en la gent gran.

Pacient crònic : Actuació infermera.

- Fragilitat: Definicions.

Instruments per al diagnòstic.

Fragilitat com a eina d'avaluació de riscos.

Epidemiologia.

Fisiopatologia.

Intervencions

2. Valoració geriàtrica Integral (VGI). Autocura de la salut en les persones ancianes.

- Concepte i dimensions de la valoració geriàtrica.
- Objectius de la VGI.
- L'autocura en la gent gran: factors inhibidors i factors facilitadors.

3- Patologies en la gent gran. Presentació clínica. Cures infermeres

Malaltia pulmonar obstructiva crònica. MPOC

- Modificacions del sistema respiratori en l'envel·liment.
- Intervencions infermeres en els tres nivells de prevenció.
- Actuació infermera en el pacient amb MPOC estable.

Diabetis Mellitus T II

- La diabetis en l'ancià: Diabetis Mellitus Tipus II
- Manifestacions clíniques i formes de presentació en la gent gran.
- Les complicacions de la diabetis: immediates i a llarg termini.
- Cures infermeres

Insuficiència Renal Crònica (IRC). Infeccions del tracte urinari (ITU).

- Població i factors de risc.
- Classificació. Estadis evolutius de la IRC.
- Abordatge del malalt amb insuficiència renal crònica avançada.
- Tipus de ITU. Presentació en la gent gran.
- Cures infermeres

Insuficiència cardíaca congestiva i pneumònia en els ancians.

- Plans d'atenció per els ancians amb insuficiència cardíaca amb risc de presentar les síndromes geriàtrics.
- Signes i símptomes de la presentació clínica de la pneumònia en la gent gran.
- Cures infermeres en la IC i pneumònia

4- Síndromes geriàtrics

- Definició de síndromes geriàtric.
- Tipus de síndromes geriàtrics.
- Conseqüències en la salut de la gent gran.

La gran síndrome geriàtrica: La Immobilitat.

- Causes i graus d'afectació de la immobilitat.
- Valoració infermera de les conseqüències de la immobilitat.
- Pla d'actuació multidisciplinari i d'infermeria en el síndrome d'immobilitat.

Nutrició i envelliment. Malnutrició. Trastorns de la deglució. Disfàgia.

- Importància de la nutrició en l'ancià.
- Canvis fisiològics en la gent gran relacionats amb la nutrició.
- Malnutrició, Pèrdua de pes. Anorèxia.
- Trastorns de la deglució: disfàgia orofaríngia.

Úlceres per pressió. "L'epidèmia sota els llençols"

- Definició i etiologia de les UPP.
- Prevenió de les UPP
- Abordatge terapèutic del pacient amb UPP.
- Rol i intervencions d'infermeria

Incontinència urinària (IU). Retenció urinària. Constipació i incontinència fecal.

- Definició, tipus i factors de risc per desenvolupar IU.
- Impacte de la IU en la qualitat de vida dels ancians.
- Cures d'infermeria en els diferents tipus IU.
- Etiologia de la retenció d'orina.
- Etiologia i abordatge terapèutic en la constipació
- Cures infermeres

Alteracions de la marxa, inestabilitat i caigudes.

- Envelliment i els efectes en la marxa.
- Efectes del deteriorament de la marxa: les caigudes.
- Factors de risc: actuació infermera en la prevenció.
- Intervencions infermeres post-caiguda.

Delirium o síndrome confusional aguda.

- Definició, diagnòstic, indicador de qualitat, impacte.
- Factors precipitants relacionats amb la medicació.
- Prevenió i maneig del delirium. Rol infermer.

Depressió i ansietat. Trastorns del son.

- Depressió en l'ancià. Diagnòstic i tractament.
- Ansietat. Definicions i tractament.
- Trastorns de la son. Classificació.
- Intervencions d'infermeria.

5- Deteriorament cognitiu i trastorns de la personalitat. Demència.

- Tipus de demència, criteris de classificació.
- Diagnòstic de la demència.
- Demència tipus Alzheimer.
- Trastorns conductuals en la demència: el pacient agressiu.
- Abordatge terapèutic
- Rol i actuacions infermeres en tot el procés

6- Farmacologia i iatrogènia. Automedicació.

- Ús dels fàrmacs en la població anciana.
- Interaccions reaccions adverses.
- La gent gran població de risc a les RAM (reacció adversa als medicaments).
- Prevenió de les RAM: Principis generals per a la prescripció de fàrmacs en l'ancià
- Adherència terapèutica: factors condicionants en la gent gran. Rol infermer
- El dolor
- Cures infermeres del pacient gran amb plurimediació

7. Final de vida en el pacient crònic complex.

- Pacient crònic complex. Epidemiologia
- Identificació del pacient crònic complex
- Eines més comunes per identificar la situació de final de vida en pacients crònics complexes.
- Factors pronòstics i criteris de final de vida en malalties cròniques avançades.
- Objectius de l'atenció als pacients en la fase de final de la vida. "Planificació anticipada del final de la vida".
- Abordatge infermer al pacient crònic complex

8. Aspectes socioeconòmics i legals.

- Què és el treball social.
- Recursos socials.
- Recursos socio sanitaris.
- Diferència entre discapacitat i dependència
- Llei de Promoció de l'autonomia personal atenció a les persones amb dependència
- Incapacitacions. Marc Legal.
- Tipus d'incapacitacions

Activitats d'aprenentatge

	Tipologia Actividad	ECTS	
Activitats formatives	AF1. Classe magistral	1,2	Classes dirigides a exposició de continguts teòrics, fomentant el debat
	AF2. Tutories presencials	0,6	Activitats formatives per orientar sobre l'aprenentatge de conceptes, habilitats i actituds.
	AF6. Treball en grup	0,2	Orientacions pedagògiques per orientar l'aprenentatge cooperatiu. Exposició dels treballs, PAE
	AF9. Estudi personal	2	Lectures de textos recomanats, articles, guies de pràctica clínica, etc. Preparació dels temes per el treball en seminari i per l'exposició dels mateixos. Estudi dels continguts treballats en la matèria

Sistema d'avaluació

	Qualificacions	Ponderació	Competències avaluades
Sistema d'avaluació	SE1. Examen	40%	CG3-CG4-CG7-CG8- CG9-CE14-CE15-CE21
	SE3. Treball en grup	30%	CG2-CG9-CE14-CE21
	SE8. Seguiment individual: <ul style="list-style-type: none"> Treball en grup: PAE (10%) tutories presencials: Simulació (5%) 	15%	<ul style="list-style-type: none"> CG7 CG3-CE14
	SE4. Participació a l'aula (Simulació)	15%	CG1- CG6- CG8-CG9-CG11-CE13-CE15- CE21

És obligatori superar la prova avaluadora **de l'examen final amb un mínim de 5** , per poder fer la ponderació amb la resta de qualificacions.

SS'utilitza el sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003

Període de recuperació	
Durant el període de recuperació l'estudiant podrà realitzar una prova escrita. Es mantindran les qualificacions de l'avaluació continuada	

Recursos

Bàsics

Audiovisuals

- 1. Tabloski PA. Enfermeria gerontològica. Prentice-hall. 2010
- Auerhahn C, Capezuti E, Flaherty E, Resnick B. Geriatric Nursing Review Syllabus: A Core Curriculum in Advanced Practice Geriatric Nursing, New York: American Geriatrics Society. 3rd Edition. 2011
- Flaherty E, Resnick B, Auerhahn C, Boltz M, Capezuti E, Galik E. Geriatric Nursing Review Syllabus: A Core Curriculum in Geriatric Nursing 3rd ed. New York: American Geriatrics Society; 2011

García Hernández M, Martínez Sellarés R. Enfermería y envejecimiento. Elsevier. 2012

- Guillen Llera F, Perez del Molino Martin J. Síndromes y cuidados en el paciente geriátrico. 2ª ed. Masson, 2007
- Halter JB, Ouslander JG, Tinetti ME, Studenski S, High KP, Asthana S. Hazard's Geriatric Medicine & Gerontology, Sixth Edition Publisher: McGraw-Hill 2009
- Kane RL, Ouslander JG, Abrass IB, Resnick B. Essentials of Clinical Geriatrics. 7 Edition . McGraw Hill Professional Publishing Company. 2013
- Kennedy-Malone L. Advanced Practice Nursing in the Care of Older Adults., Edition:1st.2014
- Martínez Cruz B, Monleón Just M, Carretero Lanchas Y, García-Baquero Merino M T. Enfermería en cuidados paliativos y al final de la vida. Elsevier. 2012
- Reuben D, Herr KA, Pacala JT, Pollock BG, Potter JF, Semla TP. Geriatrics At Your Fingertips. PharmD. Publisher: (AGS) 2013
- Reuben D, Herr KA, Pacala JT, Pollock BG, Potter JF, Semla TP. Geriatrics At Your Fingertips. PharmD. Publisher: (AGS) 2013